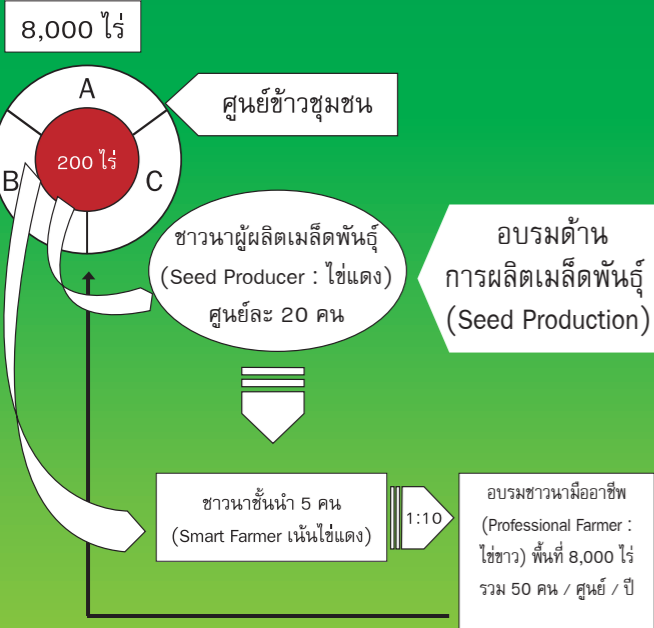

การถ่ายทอดความรู้ให้กับ ชาวนา สมาชิกศูนย์ข้าวชุมชน

ชาวนาได้อะไรจากศูนย์ข้าวชุมชน

- ชาวนาในชุมชนประมาณ 500 ครัวเรือน มีเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีปลูกอย่างต่อเนื่อง ทำให้ลดต้นทุนการผลิตและได้ข้าวเปลือกที่มีคุณภาพดี
- ชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์สามารถจำหน่ายผลผลิตได้ราคาสูงขึ้นจากเดิม 2,000-5,000 บาท ต่อตัน
- ชาวนาได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการผลิตข้าวที่ถูกต้อง สามารถผลิตข้าวได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น และต้นทุนการผลิตข้าวลดลง ทำให้มีรายได้สูงขึ้น
- ชาวนามีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูเพาะปลูก ภายใต้งานให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ ทำให้สามารถพัฒนาการผลิตและการตลาดข้าวได้อย่างยั่งยืน

ศูนย์ข้าวชุมชน แหล่งผลิตพันธุ์ข้าวคุณภาพดีเพื่อชุมชน

โดยชาวนา เพื่อชาวนา

ศูนย์ข้าวชุมชน

ผลิตและเผยแพร่โดย

กลุ่มส่งเสริมการผลิตและจัดการผลผลิต
สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว กรมการข้าว

โทร. 0-2940-6115

E-mail : brpe@ricethailand.go.th

พิมพ์ครั้งที่ 2 จำนวน 10,000 แผ่น

ติดต่อรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

- ศูนย์บริการชาวนา ณ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว และศูนย์วิจัยข้าว
- สำนักงานเกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรประจำตำบล ทุกแห่ง

เอกสารเผยแพร่ สสช.2552-05-021

ศูนย์ข้าวชุมชน : ศูนย์รวมใจของชาวนา

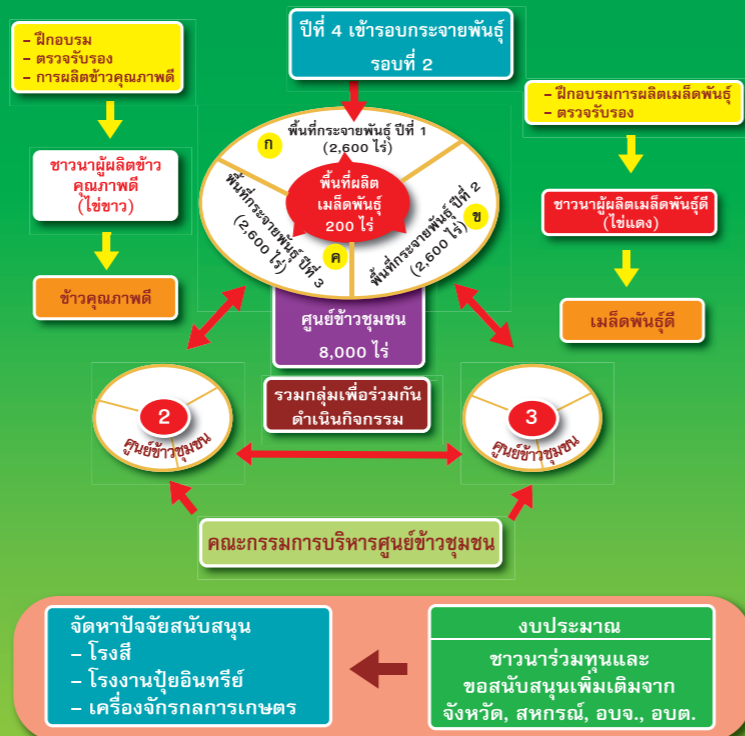
- คือ องค์กรของชาวนาที่รวมตัวกันเพื่อทำหน้าที่พัฒนาการผลิตข้าวในชุมชน โดยมีหน้าที่หลัก 2 ประการคือ
 - ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีภายใต้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่
 - เป็นศูนย์กลางการถ่ายทอดความรู้ในการทำนาแก่ชาวนาในชุมชน

องค์ประกอบของศูนย์ข้าวชุมชน

- แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ 200 ไร่ (ไผ่แดง)
- พื้นที่การผลิตข้าวคุณภาพดีที่เป็นเป้าหมายการกระจายพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีและถ่ายทอดเทคโนโลยี ของศูนย์ข้าวชุมชน 7,800 ไร่ (ไผ่ขาว)
- สถานที่ตั้งศูนย์ สำหรับใช้เป็นที่ประชุม พบปะ ของคณะกรรมการและสมาชิก นอกจากนี้แล้วยังใช้เป็นสถานที่รวบรวมผลผลิตและปรับปรุงคุณภาพเมล็ดพันธุ์
- คณะกรรมการบริหารศูนย์ข้าวชุมชน คัดเลือกจากสมาชิกที่ทำนา ในพื้นที่ 8,000 ไร่ และมีการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจน
- กองทุนหมุนเวียน จัดตั้งโดยการบริจาคการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนหรือการระดมทุนจากสมาชิก เพื่อนำมาดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมของศูนย์ได้อย่างต่อเนื่อง

กระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน

จัดหาปัจจัยสนับสนุน - โรงสี - โรงงานปุ๋ยอินทรีย์ - เครื่องจักรกลการเกษตร	งบประมาณ ชาวนาร่วมทุนและ ขอสนับสนุนเพิ่มเติมจาก จังหวัด, สหกรณ์, อบจ., อบต.
--	---

บทบาทภารกิจของศูนย์

- ผลิตเมล็ดพันธุ์ปีละประมาณ 50 ตันทุกปี โดยใช้เมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์ขยายและผ่านการตรวจสอบและวิเคราะห์คุณภาพจากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวมาใช้ปลูกในการจัดทำแปลงพันธุ์
- กระจายเมล็ดพันธุ์ให้กับสมาชิกผู้ผลิตข้าวคุณภาพดี ในพื้นที่ไผ่ขาว (7,800 ไร่) โดยวางแผนกระจายเมล็ดพันธุ์ดีปีละ 2,600 ไร่
- ถ่ายทอดความรู้ในการผลิตข้าวคุณภาพดี โดย
 - สร้างชาวนาชั้นนำ ศูนย์ข้าวชุมชนละ 5 คน
 - ชาวนาชั้นนำถ่ายทอดความรู้การผลิตข้าวคุณภาพดีให้แก่ชาวนาสมาชิกเพื่อพัฒนาเป็นชาวนามีอาชีพในการผลิตข้าวคุณภาพดี
- บริหารจัดการกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่นการแปรรูป การตลาดข้าวเปลือก รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตชาวนา

แนวทางการดำเนินงาน

- จัดทำเวทีประชาคมในชุมชนเพื่อกำหนดความต้องการและข้อตกลงร่วมในการดำเนินงาน เช่น
 - การตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ข้าวชุมชน
 - การกำหนดระเบียบข้อบังคับต่างๆ
 - การคัดเลือกพื้นที่จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ และชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ (ชาวนาไผ่แดง)
 - แผนการกระจายเมล็ดพันธุ์ที่ศูนย์ข้าวชุมชนผลิตได้
 - การขอรับการสนับสนุนจากองค์กรท้องถิ่น และแหล่งอื่นๆ
- จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ 200ไร่ คัดเลือกชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ (ชาวนาไผ่แดง) ที่มีพื้นที่ที่เหมาะสมและมีความสมัครใจ ในการจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวศูนย์ข้าวชุมชนละประมาณ 20 คน
- อบรมชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์อย่างมีส่วนร่วมตามระบบโรงเรียนเกษตรกร

- สร้างชาวนาชั้นนำ โดยคัดเลือกชาวนาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการถ่ายทอดความรู้และเป็นวิทยากร ศูนย์ข้าวชุมชนละ 5 คน เข้ารับการพัฒนาให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน
- อบรมชาวนามีอาชีพ โดยคัดเลือกชาวนาที่มีความพร้อมในการผลิตข้าวคุณภาพดี เข้ารับการอบรมตามระบบโรงเรียนเกษตรกร หลักสูตรการผลิตข้าวที่ได้มาตรฐาน และคุณภาพดี (จีเอพี) ศูนย์ข้าวชุมชนละ 50 คน ต่อปี
- เชื่อมโยงการตลาดข้าวเปลือกคุณภาพดีกับสหกรณ์การเกษตร พ่อค้าในพื้นที่หรือโรงสีเป็นระบบครบวงจร

